KISLÉPTÉKŰ TERMÉKELŐÁLLÍTÓK ÉS SZOLGÁLTATÓK ORSZÁGOS ÉRDEKKÉPVISELETÉNEK EGYESÜLETE

SZAKMAI BESZÁMOLÓ 2025

A Kislépték Egyesület 2025-ben is meghatározó szakmai szereplőként járult hozzá a hazai rövid élelmiszer-ellátási láncok (REL), az agroturizmus és a kisléptékű gazdálkodás fejlesztéséhez. Az év során az Egyesület tevékenysége három fő pillér köré szerveződött: szakmai programok és képzések megvalósítása, konferenciák és országos rendezvények szervezése, valamint nemzetközi projektekben való aktív részvétel és fejlesztési munka.

A szakmai programok terén kiemelt hangsúlyt kapott a tudásátadás és a gyakorlati tapasztalatok megosztása. Az Egyesület képzései és workshopjai a termelők, REL-szervezők, tanácsadók és vidéki vállalkozók számára kínáltak naprakész ismereteket többek között a fenntartható gazdálkodásról, a klímaalkalmazkodásról, a marketingről és az élményalapú szolgáltatásfejlesztésről. A programok kialakítása során fontos szempont volt a résztvevők bevonása, a gyakorlatorientált megközelítés és a helyi jó gyakorlatok bemutatása.

A rendezvényszervezés területén 2025-ben is kiemelkedő esemény volt a IV. REL Expo és Konferencia, amely országos szinten biztosított találkozási pontot a termelők, szakpolitikai szereplők és piaci szereplők számára. Emellett az Egyesület több szakmai konferenciát, kerekasztal-beszélgetést és tematikus rendezvényt szervezett, amelyek hozzájárultak a párbeszéd erősítéséhez és a szektor szereplőinek összekapcsolásához. A programok nemcsak információátadást szolgáltak, hanem aktív hálózatépítési lehetőséget is biztosítottak.

A nemzetközi projektekben való részvétel tovább erősítette az Egyesület szakmai beágyazottságát. 2025-ben több európai uniós együttműködés keretében zajlott fejlesztési munka, különös tekintettel a klímaadaptációra, az innovatív tanulási módszerekre és a REL rendszerek fejlesztésére. Az ARCCHAD projekt eredményei révén kézzelfogható eszközök és módszertanok születtek a gazdálkodók alkalmazkodóképességének erősítésére, míg az ENFORCE projekt keretében képzési anyagok és digitális tanulási tartalmak készültek. Az Egyesület emellett aktívan részt vett a EU4Advice projekt szakmai munkájában, különösen a Living Lab folyamatok és a REL tanácsadási rendszerek fejlesztése terén.

Összességében a 2025-ös évben a Kislépték Egyesület tevékenysége hozzájárult ahhoz, hogy a hazai és nemzetközi szakmai közösségekben erősödjön a tudásmegosztás, fejlődjenek a helyi élelmiszerrendszerek, és tovább bővüljenek azok az eszközök és együttműködések, amelyek a kisléptékű gazdaságok hosszú távú fenntarthatóságát szolgálják.

A Kislépték Egyesület 2025-ben 6 állandó és 13 megbízott munkatárssal dolgozott. Az év során 25 új tagot fogadott el az Elnökség.

1. Projektek

Erasmus+ - ENFORCE

Az ENFORCE projekt keretében két inspiráló napot tölthettünk együtt méhész szakmai partnereink bevonásával — június 11–12-én, szerdán és csütörtökön — szlovén partnerünknél, az ALP Peca szervezetnél, a lélegzetelállító Meža-völgyben.

Pilot képzések zajlottak le ősszel online és személyes részvétellel is:

- A *Campden BRI* Magyarország megvalósításában az ízlelés, érzékszervi tesztelés volt a téma Budapesten;
- Környén a Zümmögő tanösvényt is meglátogatva a méhészeti élményeszközök és az online tananyag tesztelése volt a cél.

2025.11.30-án lezárult az “élménymméhészet" projekt. Az értékelés jelenleg a támogatói szerv részéről 2026. márciusában elkészült és a teljes projekt összeg kifizetésre került. Projektünk kimagasló szakmai elismerést kapott. Az eredmények a www.honeyexperience.eu és a www.kisleptek.hu weboldalon elérhetőek és letölthetőek. A fő output az élménymméhészeti tananyag és gamifikációs eszközök, melyeket a jövőben szeretnénk saját oktatási anyagként a képzésekben használni.

HE - FOSTER

A FOSTER projekt lényege, hogy a jövőbeli élelmiszerrendszer trendeket kutatja és az AKIS, FOKIS-szá történő átalakításán dolgozik. 2025-ben egy nyári Egyetem került megrendezésre, melynek alapja az Oxford Egyetem oktatása: A program keretében megvalósult a Pannon Helyi Termék Nonprofit Kft-vel közösen a helyi élelmiszer rendszer kutatások és jogi javaslatok kidolgozása, és a projekt továbbra is fut, 2026.08.31-én zárul, így a záró évre és a záró rendezvényre készülünk.

HE - EU4Advice

A REL Tanácsadói Hálózat létrehozása folyamatban van a Pannon Helyi Termék Klaszter, a Helyben vagyunk. együttműködésében. Több rendezvényt tartottunk Szombathelyen a pilot futtatására és az oktatási anyagok tesztelésére. 2025-ben indult el a Living Lab pilot valódi tartalma 4 REL mentor alkalmazása történt meg a Tájkapocs Alapítvány együttműködésében. Az együttműködés keretében a 4 szakértő 6 hónapon át tartó napi 4 órás bérét vállalta, míg a Kislépték biztosította a REL mentorok felkészítését (REL szervezői ismeretek, innoviációs mentor képzés és szoft készségek elsajátítása) és folyamatos kapcsolattartást. A mentorok “éles bevetése” a 2025-ös Nyitott Porták Napja volt, ahol mintegy 40 gazdaságot készítettek fel az első nyitott élménygazdasági bemutatóra

HE - CUES

A Horizon Europe pályázat keretében elindult a „Fogyasztói bizalom erősítése a helyi termékek iránt” projekt, amely 2024. március 1-jén kezdődött. A projekt keretében 2025 őszén workshopot szerveztünk a “Helyben vagyunk.” védjegy együttműködésében.

INTERREG Szerbia-Magyarország – ARCCHAD

https://kisleptek.hu/category/tudastar/publikacio/arcchad/

1. Gyakorlati tudásanyagok és kézikönyvek

- 3 módszertani kézikönyv készült, melyek tartalma: klímaadaptációs megoldások, REL (rövid ellátási láncok) fejlesztési lehetőségek, jó gyakorlatok. Ezek kifejezetten kisléptékű gazdák számára alkalmazható, gyakorlati fókuszú anyagok lettek, melyek ingyenesen letöltehetőek weboldalunkról: https://kisleptek.hu/hirek/megerkeztek-az-arcchad-projekt-modszertani-kezikonyvei/

2. Képzési anyagok és élményalapú tanulási módszerek

- Új, interaktív képzési eszközök jöttek létre
- Élményalapú (learning by doing) megközelítés
- A helyi célcsoportok visszajelzései alapján finomítva

3. Határon átnyúló tudástranszfer

- Magyar és szerb partnerek közös fejlesztései
- A módszertanok átadása a szerb oldalnak
- Közös tanulási folyamat és adaptáció

4. Átfogó kutatás a helyi élelmiszerrendszerekről

- Elkészült egy komplex, 148 oldalas tanulmány, angol nyelvű összefoglalóval: *„Climate adaptation, market access and institutional embeddedness in local food systems”.* A tanulmány témái:
  - klímahatások
  - piacra jutás
  - intézményi beágyazottság

5. Kapacitásfejlesztés és szemléletformálás

- Workshopok, képzések, rendezvények
- Gazdák felkészítése konkrét adaptációs lépésekre
- Klímaváltozás hatásainak tudatosítása

6. Gyakorlati demonstráció és disszemináció

- A projekt eredményei megjelentek szakmai eseményeken (pl. REL Expo)
- Vizualizációk és kommunikációs anyagok segítették a megértést
- Jó gyakorlatok széleskörű terjesztése

Erasmus+ - LEAP

A projekt a a Felcsík Kistérségi Társulás, a Spektrum Educational Center és a Kisléptékű Termékelőállítók Érdekképviselete együttműködésében valósul meg.

Februárban a felcsíki csapat Magyarországra érkezett, a Zala megyei tanulmányútra, ahol gyakorlatias képzéssel és jó példákkal készülnek a Rövid Élelmiszer Értékesítési Lánc témában. Bővebben itt: https://www.facebook.com/felcsikatanyeron/?locale=hu_HU
A 2025 februárjában megszervezett LEAP tanulmányút keretében a Kislépték Egyesület célja az volt, hogy gyakorlati példákon keresztül mutassa be az agroturisztikai és rövid élelmiszer-ellátási láncokhoz (REL) kapcsolódó működő modelleket. A program két kiemelt helyszínen valósult meg: Horváth Boldizsár gazdaságában, valamint a Zalai Nyitott Porták kezdeményezéshez kapcsolódó portákon.

A látogatás során a résztvevők közvetlen betekintést nyerhettek egy olyan gazdaság működésébe, ahol a termelés, a feldolgozás és az élményalapú szolgáltatások szorosan összekapcsolódnak. Horváth Boldizsár gazdaságában bemutatásra kerültek azok a gyakorlati megoldások, amelyek a helyi termékek előállítását és közvetlen értékesítését támogatják, valamint az a szemlélet, amely az agroturizmust a gazdaság hosszú távú fenntarthatóságának egyik kulcselemeként kezeli. A zalai helyszíneken a Nyitott Porták hálózat működésének megismerése került fókuszba, különös tekintettel a közös megjelenésre, a látogatófogadás szervezésére és a térségi együttműködések szerepére. A résztvevők átfogó képet kaptak arról, hogy a gazdák hogyan tudják közösen erősíteni piaci jelenlétüket, miközben hiteles, helyi élményeket kínálnak a látogatók számára. A tanulmányút fontos eleme volt a tapasztalatcsere és a közös gondolkodás: a résztvevők nem csak megfigyelőként voltak jelen, hanem aktívan bekapcsolódtak a szakmai párbeszédbe is. A program hozzájárult a jó gyakorlatok terjedéséhez, valamint ahhoz, hogy a résztvevők saját működésükben is alkalmazható ötletekkel és inspirációval térjenek haza. https://www.facebook.com/felcsikatanyeron

2025-ben a projekt keretében elkészült 4 tananyag a REL témában: Marketing és kommunikáció; Környezeti fenntarthatóság; Üzleti tervezés; Logisztika. A tananyagok online ingyen (regisztráció után) hozzáférhetőek a projekt honlapján: https://localfood-leap.eu/

https://kisleptek.hu/hirek/leap-egyuttmukodesi-modellek-a-rovid-elelmiszer-ellatasi-lancban-rel/

2. Programok és szakmai napok

IV. REL EXPO 2025.11.13.
A 2025-ben megrendezett REL Expo és Konferencia ismét a hazai rövid élelmiszer-ellátási láncok (REL) egyik legfontosabb szakmai találkozópontjaként szolgált, és több szinten is kézzelfogható eredményeket hozott. A rendezvényen mintegy 800 fő vett részt, ami jól mutatja a szektor növekvő aktivitását és az esemény kiemelt szakmai jelentőségét. Az Expo az ARCCHAD projekt keretében került megszervezésre, így annak szakmai fókusza – különösen a klímaalkalmazkodás és a kisléptékű gazdaságok rezilienciájának erősítése – hangsúlyosan megjelent a programban is.

Az esemény egyik legfontosabb eredménye a széles körű szakmai részvétel és hálózatépítés erősödése volt. Több mint száz kiállító – kistermelők, élelmiszer-feldolgozók és szolgáltatók – mutatkozott be, miközben a résztvevők aktív szakmai kapcsolatok kiépítésére és új együttműködések elindítására kaptak lehetőséget.

A szakmai programok komplex és egymásra épülő struktúrában valósultak meg: a plenáris előadások a jövő élelmiszerrendszereinek kihívásait és lehetőségeit járták körül, különös tekintettel a klímaváltozás hatásaira és az alkalmazkodási stratégiákra; ezt kiegészítették tematikus szekciók az agroturizmus fejlesztéséről, a közös értékesítési modellekről, valamint a REL rendszerek gazdasági és szabályozási környezetéről. A program részét képezték kerekasztal-beszélgetések, ahol termelők, kutatók és szakpolitikai szereplők közösen vitatták meg a szektor előtt álló kihívásokat.

Emellett gyakorlati fókuszú elemek is megjelentek: szakértői konzultációk zajlottak adózási, jogi és finanszírozási kérdésekben; bemutatásra kerültek innovatív megoldások és jó gyakorlatok; valamint a gasztronómiai programok – köztük a közös alapanyagokra épülő bemutatók és kóstolók – a helyi termékek sokszínűségét és piaci potenciálját erősítették. A rendezvény lehetőséget biztosított szervezett kiállítói bejárásokra, célzott szakmai egyeztetésekre és kapcsolatépítésre is.

Kiemelt eredmény volt a tudásmegosztás és a szaktanácsadói kapacitások erősítése. A rendezvény hozzájárult a REL szervezők és tanácsadók szakmai fejlődéséhez, valamint ahhoz, hogy a résztvevők konkrét, gyakorlatban alkalmazható megoldásokat vigyenek haza.

Összességében a 2025-ös REL Expo nemcsak egy nagyszabású szakmai esemény volt, hanem integrált fejlesztési platformként működött, amely összekapcsolta a termelőket, döntéshozókat és szakértőket, miközben aktívan hozzájárult a hazai kisléptékű élelmiszerrendszerek fenntartható és reziliens fejlődéséhez.

Bővebben itt: https://relexpo.hu/

ENFORCE záró rendezvény 2025.10.13.

A konferencia fő üzenete az volt, hogy a méhészet értékei adottak, ezeket kell élményszerűen és érthetően közelebb vinni a fogyasztókhoz. Bemutatásra kerültek a kifejlesztett élményméhészeti eszközök. A rendezvény partnere az OMME, és felszólaló turisztikai szakértők voltak.
Bővebben itt: https://kisleptek.hu/hirek/mezek-es-elmenyek-ilyen-volt-az-enforce-konferencia/

Helyben vagyunk védjegy együttműködés

A múlt évben újabb, a helyi terméket kínáló szolgáltatókat minősítettünk, és több képzésben együttműködtünk. A személyes mentorálásában több egyesületi tag is részt vett.

Sakura díjátadó

A Sakura-díjat a hazai idegenforgalom és gasztronómia kiemelkedő szereplőinek adtuk,amelyet 2024-ben indított el a Toyota Sakura és a SVÉT – Stílusos Vidéki Éttermiség Egyesület . 2025-ben 15 REL szervezőt, 18 termelőt és 8 éttermet díjaztunk.

Fókuszban a vidék

A Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft. Vidék- és Térségfejlesztési Támogató Egysége a Kislépték Egyesülettel és a Nemzeti Agrárgazdasági Kamarával közösen rendezi meg a Fókuszban a vidék című szakmai rendezvénysorozatát a fejlődő értékláncok gyakorlati tapasztalatiról, részletes tájékoztatást nyújtva a hazai és külföldi jó példákon keresztül. 3 helyszínen, Nagytarcsán, Kőröshegyen és Tényőn.

Tanulmányút Ausztriába - Mák út

2025.07.08-án, egynapos szakmai kirándulást, utazó REL workshopot és tanulmányutat szerveztünk Alsó-Ausztria Waldviertel térségébe az Anima Travel partnerségével, az osztrák mákfaluba és egy igazi családi mákfarmra. https://kisleptek.hu/tudastar/jogyakorlatok/nemzetkozi/tematikus-mak-falu/

NYITOTT PORTA NAPOK 2025 - pilot eseménysorozat

Képzések online és az ország több pontján, ami a termelők és a térségi szervezők felkészítését szolgálta. Tagjaink mozgósítása, motiválása sikeres programot eredményezett, ahol országszerte több mint 140 családi gazdaság, pince és manufaktúra nyitja meg kapuit 2025. augusztus 23. és október 4. között, és kalauzolta el az érdeklődőket a vidéki élet szépségeibe, az állattartás, a növénytermesztés és a gasztronómia világába. A Kislépték Egyesület szakértői a teljes koncepció kidolgozásában részt vettek, emellett fontos szrepük volt a képzésben, felkészítésben, egyéni és csoportos mentorálásban, valamint a rendezvények lebonyolításában.

REL Szervezők Napja

Május 14-én, immáron harmadik alkalommal került megrendezésre a REL Szervezők Napja, immáron Magyarnándor településen, ahol a meghívott nemzetközi szakértőink, előadóink saját jó gyakorlataik ismertetésével inspirálhatják a hazai REL szervezőket tevékenységük fejlesztésére.
https://kisleptek.hu/tudastar/rel-szervezo-kepzes/sikerrel-zarult-a-iii-rel-szervezok-napja-nagyszabasu-konferencia-magyarnandorban/
A III. REL Szervezők Napja szakmai programját nemzetközi kitekintés is erősítette, amelynek keretében a COREnet projekt szakértői mutatták be a külföldi REL tudásátadási jó példákat. A bevezető előadást Inge van Oost, az Európai Bizottság szakértője tartotta, aki átfogó képet adott az európai AKIS rendszer kereteiről, valamint annak szerepéről a tudásmegosztás és innováció támogatásában. Előadásában kiemelte, hogy a formális, névjegyzékben szereplő szaktanácsadók és az informális REL szakértők együttműködése kulcsfontosságú a hatékony tudásátadás szempontjából.

A program során mindkét szereplői kör képviselői megszólaltak: a formális szaktanácsadók a rendszerbe ágyazott tanácsadási folyamatokat és intézményi hátteret ismertették, míg az informális REL szakértők saját, gyakorlati tapasztalataikon keresztül mutatták be, hogyan működik a tudásmegosztás a mindennapi gyakorlatban. A bemutatott példák rávilágítottak arra, hogy a két megközelítés egymást kiegészítve képes igazán hatékonyan támogatni a rövid ellátási láncok fejlődését és a gazdálkodók rezilienciájának erősítését.

Agroturizmus Étele
Első alkalommal került meghírdetére, megrendezésre az Étrend Egyesülettel közösen szervezett gasztronómiai verseny Szolnokon, amelyben több kistermelő, illetve REL szereplő vett részt nagy sikerrel. A díjazottak bemutatkoztak a IV: REL Expón
https://kisleptek.hu/hirek/agroturizmus-eltele-verseny-erdemes-nevezni-termeloknek-rel-csapatoknak/
https://www.facebook.com/kisleptek.hu/posts/a-h%C3%A9tv%C3%A9g%C3%A9n-ker%C3%BClt-megrendez%C3%A9sre-az-agroturizmus-%C3%A9tele-2025-elnevez%C3%A9s%C5%B1-versenypro/705817348673428/

REL Szervezők Képzése

2025-ben 3 alkalommal indítottuk a képzést az ország 3 részén, amelyen összesen 58 fő végezte el sikeresen a Helyi termék piac-menedzsment ismeretek képzésünket.

Élménygazda képzés:

Elkészült az ARCCHAD projektünkön belül az Élménygazda 2.0 képzés. melyen a projekt partnerei és a mintafarmjai vettek részt először..

Francia szakmai delegáció érkezett a Planete Terroir-ral való együttműködés keretében
Az együttműködés célja, hogy a két civil szervezet kölcsönösönen támogassa egymást a terroir módszertan elterjesztésében, amely hozzájárul a helyi gazdaságfejlesztéshez.

2025. március - SVÉT együttműködésében 3 francia séf látogatott el több helyszínre, hogy tanulmányozzák a helyi termékeket és a helyi termelőkkel együttműködő éttermeket
2025. június 21. - Sakura díjátadó; Philippe Bouvet a Planete Terroir főtitkára érkezett Magyarországra a Sakura díjátadó keretében, majd látogatást tett több magyar civil szervezetnél
2025. november 14-15 – REL Expo: 4 fős francia delegáció érkezett az Expón előadóként, kiállítóként vettek részt, majd több hazai helyszínt látogattak meg és előadást tartottak.

MAPER konferencia

Részt vettünk a Magyar Permakultúra Egyesület, 2025. 02. 08. napi X. jubileumi konferenciáján, a Rövidellátási Láncok fenntarthatósága permakultúrás szempontból - fókusz a a Közösség Által TÁmogatott Mezőgazdaságon és Szatyor Közösségeken kerekasztalbeszélgetésen Budapesten.

OMÉK 2025.09.18-21.

A Országos Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállítás és Vásár rendezvényen való részvétel lehetőséget biztosított az egyesület számára a kisléptékű termelők és a rövid ellátási láncok népszerűsítésére, valamint szakmai kapcsolatok erősítésére. A jelenlét hozzájárult a helyi termékek és az agroturisztikai kezdeményezések szélesebb körű bemutatásához és láthatóságának növeléséhez. Részt vettünk kettő kerekasztal beszélgetésben, a Szaktanácsadók az agrártársadalom generációváltása szolgálatában és az egészséges és helyi élelmiszerek felé fogyasztói nyitás volt a téma.

3. Beadott pályázatok

Igyekeztünk minden lehetőséget kihasználni. Az Erasmus+ pályázatok mindegyik sikertelenül zárult, egy hazai sikeres.

- **NGM** - sikeres

Erasmus+

- **TERROIR** - sikertelen
- **EHETŐ ERDŐ** - sikertelen
- **VÁROSI CIVIL ALAP** - sikertelen

4. Érdekérvényesítés

- Hagyományos gyümölcsészet segítése: Művelési ág módosítása (, agrárerdészeti rendszerek fogalma) - A MAPER, a Kárpát-medencei Gyümölcsész Hálózat szakembereinek vezetésével, a Kislépték Egyesület közreműködésével sikeres egyeztetések után jelenleg folyamatban
- Kistermelői értékesítési módok egyeztetése - AM, NGM, NAV, NÉBIH
- Nyitott Porta Napok eseményekhez kapcsolódó szakmai egyeztetések
- Nyílt napok és tájékoztatók a KAP, REL együttműködések pályázat értelmezéséről
- KAP stratégia kapcsán KAP felhívás, Térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztések támogatása
- ÖKO SHRIA munka előkészítése
- A kistermelőkre vonatkozó jövedéki szabályokról egyeztettünk a Borért Egyesülettel
- Az európai KAP hálózat rel logisztikai konferencián való részvétel a franciaországi Rouenben
- Modern AKIS konferencián való részvétel és a Kislépték Egyesület bemutatása
- Fi200 részvétel
- Derecskei Helyi Kincsek napja felkészítés

Kecskemét, 2026. április 22.

Dr. Kujáni Katalin
elnök